

SOLII

„Noi rămânem la matcă
și nu ne părăsim
partidul.“

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC

Redacția și Administrația:

Orăștie Str. Gh. Barițiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui
comitet de redacție.

Director: Dr. Alex. Herlea

ABONAMENTE:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei
pe 1 an 120 lei pentru Inst. și Aut. 500 lei
Pentru țărani 50 lei pe anul întreg.
Exemplarul 2 Lei.

Marea adunare național-țărănistă din Cluj

Au luat parte 50.000 delegați din întreg Ardealul și Banatul

— Județul Hunedoara a trimis delegați din fiecare plasă, participând peste 1000 persoane —

Sâmbătă 29 Iunie 1935 în ziua de Sft. Petru a avut loc la Cluj marea adunare politică a partidului național-țărănesc. — La această adunare au luat parte 50.000 de delegați din întreg cuprinsul Ardealului și-a Banatului. — A fost una dintre cele mai mari adunări cari s'au ținut vreodată în țara noastră. — Județul Hunedoara încă a fost reprezentat de peste 1000 delegați veniți din toate plasele județului sub conducerea frunțășilor noștri din județ.

Delegații din județul Hunedoara au plecat la Cluj Vineri seara cu un tren special la care au fost atașate 7 vagoane arhii pline cu delegații județului nostru. În afară de aceasta au plecat numeroase delegații cu mașinile.

Sosirea la Cluj a fost în dimineața zilei de Sâmbătă când organizatorii adunării au așteptat lumea în gară și au format coloanele pentru defilare. — Toate străzile Clujului dela Gară și până la Catedrala ortodoxă erau pline de lumea care aștepta rândul să defileze. — Astfel defilarea a început la ora 10 dim. Ea a fost primită de către dñii Ion Mihalache, Iuliu Maniu, Dr. Lupu, V. Madgearu și ceilalți frunțăși ai noștri, cari stăteau pe-o tribună așezată în fața Clubului Partidului național-țărănesc. — Acolo au defilat pe rând toate județele. Defilarea durând peste 2 ore.

Când a defilat județul Hunedoara, ochii conducătorilor noștri s'au umplut de bucurie văzând țărani îmbrăcați în alb și de sărbătoare cari au venit de pe văile și munții Hunedoarei să facă mărturie la Cluj pentru Ion Mihalache și Iuliu Maniu.

Discursul dlui V. Madgearu

D. Virgil Madgearu ia cuvântul în mijlocul unei calde manifestații de simpatie.

Am deschis lupta — spune d-sa — nu numai pentru a răsturna guvernul ci pentru a răsturna regimul liberal înlocuindu-l cu statul țărănesc. Am început lupta când am socotit că experiența liberală a fost îndelung încercată. Această experiență e falimentară. Discursurile noastre n'ar fi fost atât de convingătoare ca falimentul partidului liberal. Însă plecarea trebuie precipitată. Avem convingerea că fiecare ceas adâncește mizeria, și poate duce la frământări revoluționare pe care nu le-ar mai putea înfrâna nimeni.

Situația internațională a României.

Ne aflăm într-o situație internațională grea. Numai statele cu autoritate mai pot încheia azi convenții inter-

— Numărul mare al delegaților noștri înseamnă că poporul din acest județ este legat de partid și că el nu rățește așa de ușor, precum a voit dñul Vlad ca să-l ducă cu el. Poporul a simțit că lupta în contra lingușitorilor celor de sus o duce numai dñii Mihalache și Maniu și că Vaide face parte chiar dintre acei lingușitori

În fruntea organizației județene se aflau dñii Dr. Iustin Pop v.-preș. și conducătorul organizației apoi dñii Dr. Șelariu, Dr. Tirea foști parlamentari, Dr. Atirescu f. prefect, adv. Lazar Dânsoreanu secretar general, Victor Savu f. primar, Dr. Cosma, Iosif Roman, Profesor Ciomașiu, Dr. Sebeșan, I. Demea, Prof. Haneș, Păr. Medrea, Al. David, Dr. Ionel Albu, I. Nistor, N. Babeș, I. Russu și alți intelectuali frunțăși.

După ce-au defilat toate plasele județului a urmat grupul separat de peste 300 persoane al organizațiilor din plasa și orașul Orăștie și din plasa Geoagiu având în frunte pe dñii Protopop Valer Paveloniu preș. org. plasei Orăștie, adv. Gh. Voșgan preș. org. orașului Orăștie și Dr. Alex. Herlea preș. org. plasei Geoagiu.

După defilare poporul s'a dus la teatrul mic unde a avut loc adunarea. Cum sala era mult prea neîncăpătoare, poporul a stat în marele parc al orașului unde a ascultat cuvântările prin megafone ce erau instalate în întreg cuprinsul parcului.

Au luat cuvântul dñii: Dr. Socol, Sauciuc-Săveanu, Pan Halipa, Dem. Dobrescu, Axente Banciu, Dr. Aurel Dobrescu, Adonis Popov, Victor Jinga, Valer Moldovan.

naționale și se pot menține pe primul plan al evenimentelor. Ori la noi lumea se uită cu milă și d-sconșiderare. Iată în ce situație ne-a adus și în politica externă partidul liberal.

Singura preocupare a guvernului a fost să salveze cu avutul statului băncile și fabricile, adică fortărețele partidului. N'a avut altă preocupare și asta o afirm cu toată seriozitatea: decât să salveze partidul liberal.

Bugetul statului a fost grevat cu 8 miliarde. Apoi alte 7 miliarde au fost date Băncii Naționale tot pentru a acoperi gospodăria prădalnică a partidului liberal. Iată deci 15 miliarde: odată 8 și odată 7, stoarse patrimoniului colectiv.

Afacerile guvernului.

Nu știm cine va urma la guvern, însă oricine va veni va trebui să trimită judecători de instrucție la mi-

nisterul de industrie și comerț, unde s'au făcut cele mai nerusinate afaceri cu contingentările și compensațiile.

Tot în ordinea morală să răspundă guvernul ce-a făcut cu perimetrile petrolifere date cu miile de hectare în folosință, sub pretext de explo-

Acum guvernul liberal e preludiul unui regim de dictatură. În întuneric sub cenzură și stare de asediu, toate lighioanele rod din avutul țării. Apoi s'au mai întâmplat și anumite lucruri. Guvernul se arată lipsit de demnitatea cea mai elementară.

Cazul Gabriel Marinescu e ilustrația gradului de decădere în care se găsește guvernul. Nu se poate admite o asemenea decădere fără ca opinia publică să nu pâlnuiască obrajii primului ministru.

Mai recent am asistat apoi la incidentul constituțional provocat de d. Dinu Brătianu.

Modificarea Constituției

Și noi vrem schimbarea constituției dar spre stânga iar nu spre dreapta. Fiindcă socotim că ea nu se potri-

vește cu structura și spiritul unui popor de țărani. Asta însă e cu totul altceva. Așa că d. Tătărașcu nu a făcut aluzie la inițiativa noastră nici la inițiativa d-lui Goga când a spus că dacă există inițiativă, Constituția se poate modifica.

După experiența jugoslavă nu va putea nimeni să octroeze o constituție peste parlament. Nouă nu ne e frică, căci conștiința populară se manifestă atât de masiv și hotărât.

Să poftescă să facă dictatură! Cunoaștem și noi câțiva dictatori însă nici unul nu face parte din ceata de târătoare.

Opera pe care o vom face noi e operă revoluționară fiindcă vom să schimbăm structural așezarea economică și nu ne temem de nimeni, cu forțele pe cari le avem. Nu ne este frică de nici o târătoare de acelea care nu se văd — și nu se aud. Celor cari se văd dictatori le spunem: poștiți, vă veți izbi de conștiința țărănească și de piepturile noastre.

D. Virgil Madgearu își sfârșește discursul în furtunoase aplauze.

Discursul d-lui dr. N. Lupu

Ia cuvântul d. dr. Lupu. D-sa spune:

După șase săptămâni, de când durează manifestațiile noastre, ar trebui să fim oboșiți, dar nu suntem fiindcă vedem scânteele de lumină din ochii dv. și aceasta ne dă curaj. Pretutindeni e o unitate generală de suferință. Devizele dv. pe cari le-ați înscris azi pe placarde pot forma o carte a suferinței și mizeriei. Cereți azi libertate și demnitate.

Când vor ceti cei din București își vor zice: Ce e asta libertate și demnitate? Ce înseamnă ele? Să cetească domnii din București istoria politică, care e plină de lupta pentru libertate și demnitate. Ei însă nu vor înțelege niciodată devizele dv. Noi însă trebuie să le tălmăcim. Lipsa de bani, diferența de preț, impozitele insuportabile, sunt probleme de care trebuie să se ocupe orice guvern.

Discursul d-lui Iuliu Maniu

Urmează la cuvânt d. Iuliu Maniu care e primit cu vii ovăși.

Numeroasa asistență îl aclamă în picioare timp de zece minute. D-sa spune: Iubite d-le președinte, iubite dr. Lupu, iubite d-le Madgearu și frați iubiti:

După cuvântările atât de luminoase

Ori actualul guvern benchetuește. El se ocupă să scrie istoria. Și cum o scrie? A luat pe unul din poliție să facă istorie iar pe Iorga l-a pus să facă poliție. Și ce scrie Gavrilă? Că el a făcut restaurația și nu Iuliu Maniu.

E vremea să spunem: destul!

Mai vor deasemenea ca drepturile și inițiativele în politica externă să aparțină capului statului. Or, nu putem admite ca soarta țării s'o decidă un singur om, oricât de sus ar fi el.

Să se ști că poporul român, cu prețul vieții, își va apăra libertățile și drepturile sale. Se încearcă apoi desbinarea și anume se lansează că nu e înțelegere între Maniu, Mihalache, și dr. Lupu. Or, țin iarăși să se știe că așa cum nu se desparte Sfânta Treime nu ne vom despărți nici noi: Mihalache, Maniu, dr. Lupu.

și însuflețite ale fraților noștri, mă voiu mărgini a mulțumi frunțășilor acestui partid, cari au ținut să participe la marea adunare națională a Ardealului și Banatului. Zecile de mii de oameni care au defilat azi au grăit îndestul prin prezența și ordinea lor.

Noi toți din Ardeal și Banat știm că inima și mintea d-tale, d-le Mihalache, e pentru noi. Dacă am venit zeci de mii de oameni să învingem greutățile momentului, am venit să dovedim că Ardealul și Banatul e cu trup și suflet încadrat în partidul național-țărănesc.

Prin adunările dela Brașov și Sibiu v'am dovedit încrederea deplină ce avem în biruința d-voastră. Numele dv. se va înregistra în istoria acestui partid. În d-ta fierbe acelaș sânge fanatic național care arde și în pătura românească din Ardeal care a știut să trăiască sub robie atâtea secole fără a-și pierde nici un moment naționalitatea.

Prin prezența noastră aci vrem să dovedim că naționalismul e pentru propășirea națiunii române. Toate instituțiile acestui stat trebuie să fie cuprinsă de ginta latină. Această mare tendință a naționalismului nostru nu vrem s'o servim cu vorbe goale ci cu fapte mari, pentru că Dumnezeu ne-a înzestrat și ne-a făcut destul de capabili.

Mizeria din Ardeal.

Suntem convinși dle Mihalache, că steagul ce-l ții azi în mână va duce la biruință. Dar prezența noastră aci înseamnă și glasul mizeriei ce apasă populația acestei provincii. Noi vedem cum se irosește averea acestui stat.

Nu mai putem plăti atâtea biruri. Ne angajăm a lupta pentru unitatea acestui neam. Vedem însă că la București s'a instalat un centralism feroc, care dănuie și care continuă să ignoreze provinciile.

În programul nostru avem descentralizarea. Venind la guvern am aplicat o parte din program. Liberalii însă au venit și au înlăturat acest principiu. Aceste cuvinte nu vrem să atingă pe frații noștri din vechiul regat, cari nici ei n'au azi cuvânt în treburile țării ca și noi. Aceste cuvinte ating însă pe câțiva venetici, fanarloți veniți acolo fără să aibe nimic comun cu pământul acestei țări pe care o exploatează fără milă. În țara noastră numai de dreptate nu se poate vorbi. E drept că dreptatea e prevăzută în Constituție dar dure-

Cuvântarea dlui Ion Mihalache

Primit cu aplauze d. Ion Mihalache spune:

La sfârșitul adunărilor noastre regionale adică azi, am avut impresia că suntem în noaptea Invierii și că aud glasul ceresc strigând: Țară în-treagă, bucură-te că fiul tău a înviat din morți.

D-voastră ardeleni — onoare — ați știut totdeauna să fiți ocrotitorii țărănilor români. Marele merit al intelectualului ardelean e că a deșteptat pe țărani și aceasta spre deosebire de ceea ce a făcut intelectualul din celelalte părți, care l-a asuprit. Frații noștri țărani sunt în partidul nostru.

Intuiția sănătoasă a poporului român e steaua ce ne călăuzește. Dar aceasta nu e suficient. Trebuie să avem conștiința națională care e legată de conștiința socială. E rolul partidului nostru să îndeplinească această operă: o conștiință activă și constructivă, Tineri cari învățați, e ispititor să vi se spună că nu aveți nevoie de carte, ci că trebuie să luați

oasă realitate. Constituția azi e călcată în picioare de acești venetici.

Noi toți din Ardeal cât și din celelalte provincii suntem lipsiți de reprezentanți în parlament, datorită algerilor făcute sub teroare și cu furturi de urne.

Nu e destul ca națiunea să do-rească ce trebuie, ci trebuie să treacă la fapte. Județele, orașele și comunele sunt conduse azi prin comisii interimare, în loc să fie conduse prin reprezentanți aleși de popor.

Nu vrem ca într'un drum de automobil dela Sinaia la București să se schimbe guvernul.

Noi Ardealul avem în tradiție naționalismul și creștinismul. Și fără a avea în imaginea noastră naționalismul și Sfânta Cruce nu putem face nimic.

În momentul când frații noștri din vechiul regat au dat cuvânt de ordine să înceapă lupta pentru înlăturarea acestui regim, noi am început-o.

Ceeace se petrece în treburile publice e o provocare și de aceia te rog domnule Mihalache să porcezi cât mai repede la o îndreptare a situației. Acțiunea d-tale de va fi încununată de cel mai deplin succes țara va fi fericită și totul va fi bine. Te rog domnule Mihalache să te gândești și la noi, ardelenii. În momentul însă când programul partidului nostru și guvernarea noastră ar fi în pericol, atunci să conțezi pe noi ca pe o oaste devotată.

În Ardeal în ultimii 120 de ani au fost trei revoluții. Ardeleanul nu vede sacrificiu când trebuie să apere cinstea, țara și demnitatea națională. Asta nu înseamnă însă că noi nu vedem altă luptă decât revoluția. De când am dat în ultimii ani, când am luptat pe cale civilizată prin adunări populare reușind astfel să zdrobim o tradiție care dănuia până acum și anume ca numai orașenii să schimbe regimurile iar țărănimia să nu fie consultată. Dictatură nu suferim. Schimbarea consultației n'o tolerăm sub nici un motiv decât atunci când vom fi consultați pentru că noi reprezentăm marea populație a acestei țări. Termină asigurându-l pe d. Mihalache de devotamentul și concursul Ardealului și Banatului.

Discursul dlui Iuliu Maniu a fost aplaudat furtunos de mulțime.

o băta și vi se dă slujbe. Ce vorbe ieftine! Noi nu vă putem spune decât învățați serios carte, ca atunci când vă vom pune în slujbe să știm că am ales oameni de teme. Iată la ce operă vă chemăm și iată ce vă spunem noi d-voastră, viitorii ziditori ai statului.

Un țaran nou

Ne trebuie un țaran nou, un țaran cu suflet și cu trup nou. Ca să ajungem acest obiectiv trebuie însă să schimbăm cumpăna vieții economice. Când țaranul cumpără dela fabrică se rupe cumpăna dreptății. El plătește articolul industrial foarte scump și vinde produsul agrar dramatic de ieftin. Iar ca să înlăturăm dreptatea națională vă chemăm la luptă căci ea nu se cerșește ci se cucerește.

Apoi în ce privește gospodăria locală, programul nostru prevede că ea trebuie înlăturată cu oameni locali cărora trebuie să li se dea toate posibilitățile și toate răspunderile. Fac

un apel către intelectualii Ardealului și vă rog să vă dați seama că aveți o mare obligație morală: să fiți alături de țărănimie. Ea este forța reală a statului român.

Un intelectual nu valorează socialmente pentru mine decât în măsura în care se face instrumentul țărănimii.

Au fost unii cari au crezut că ei sunt partidul și au plecat.

Au plecat însă cu firma iar matca a rămas cu noi. N'a fost nici măcar vijelie ca să ne pună pe gânduri. Au plecat și să fie buni plecați. În ceea ce privește viitorul, să știți că avem obstacole grele de trecut. Întâi ne împiedicăm de un ciot: de guvernul Tătărescu. Acest guvern e complet compromis. Incapacitatea lui o constatăm chiar d. Dinu Brătianu șeful partidului liberal. D. Tătărescu vrea să modifice Constituția, dar ce să modifice? Nici primul ministru nu știe. Constituția înseamnă contract pe termen lung între țară și rege. Oare prin cine vorbește azi țara? Printr'o ciosvântă de partid.

Alte obstacole.

Dar mai sunt și alte obstacole. De pildă partidele mici. Există frontul constituțional. D. mareșal Averescu ne a dat o lecție de constituționalism. Ar dispărea acest front, dacă d. mareșal Averescu s'ar înțelege cu regele. Nu mai puțin sunt forțele ocul-

te. Realitatea nu se poate nici tăgădui nici ascunde, căci ea singură scoate capul. Mi-ar fi fost ușor să strig și eu din sală: Jos forțele ocul-te. Însă atât nu e destul. Imi iau angajamentul public că la primul contact voi distruge aceste forțe. Toți suntem monarhici și constituționali, însă noi nu înțelegem să ne jucăm cu vorbele. Monarhie constituțională înseamnă bună înțelegere între voința țării și a Coroanei, fără nici un amestec. Iar dacă amestecul se ivește țara va ști să-l înlăture.

Domnule Maniu, vă mulțumesc călăuros pentru asigurările date în numele țaranului ardelean. La aceste asigurări eu țin să adaug că pe liniile mari și programatice n'a fost niciodată dezacord.

Hotărârile s'au luat totdeauna în unanimitate. Vom lupta în numele programului iar dacă va fi nevoie vom muta baza de operații aci în Ardeal.

În tot timpul cuvântărilor și mai ales când a vorbit dl Maniu și apoi dl Mihalache poporul a strigat: **Jos cu lingșitorii celor de sus**, tot timpul domnind o însuflețire de nedescris.

După adunare poporul s'a dus în liniște la gară unde s'a urcat în trenurile ce-i duceau spre casă, deastădată întârzi în convingeri că se găsesc pe calea adevărului, pe calea cea bună.

Ce planuri are guvernul dlui Tătărescu?

Până când plugarii, această covârșitoare majoritate a țării, lucrează din zori și până în noapte, ca să strângă tot rodul câmpului, — până atunci dl Tătărescu se gândește la lucruri mari: se gândește să scoată din pământul trecutului lanțuri și obezi, în cari să strângă libertatea cetățenească a plugărimii. Așa scriu ziarele din București și așa vorbesc oamenii politici, că dl Tătărescu voiește să ne facă un mare plocon: vrea să schimbe Constituția.

Constituția, acest contract de așezământ, l-a alcătuit în 1926 Ion Brătianu, ca să fie pe multă vreme legea de temelie a țării. N'a fost ea bună, că conducătorii noștri au protestat împotriva ei. Dar votată odată, ai noștri au socotit, că-i mai bine pentru țară să o ținem, decât să o tot stricăm. Urmașul lui Ion Brătianu, dl Tătărescu însă socotește că trebuie schimbată. Lumea însă, cu îngrijorare întreabă, cum vrea oare să schimbe constituția? Pentru că numai în două feluri se poate schimba: sau lărgind drepturile cetățenești, sau împușcându-le. Că dl Tătărescu ar fi de aceia, cari lărgesc drepturile cetățenești, nu putem crede: pentru că starea de asediu și cenzura, pe cari le-a folosit până acuma, în guvernarea sa dsale, sunt mărturii sigure, că d sul se gândește la schimbarea constituției în înțelesul ca să împușce libertățile cetățenești. Vrea a-decă să împușce din drepturile națiunii și să sporească drepturile puterii executive.

Constituția, de până acuma, da drepturi diferite cetățenilor, între cari se socotesc foarte însemnate și de căpetenie: dreptul de a controla guvernul cum cheltuiesc banii stânși din impozite și dreptul de a așeza astfel de impozite prin reprezentanți aleși de el: prin deputați.

Ori, prin noua Constituție tocmai aceste două importante drepturi ale națiunii voiesc să le știrbească: să nu mai aibă parlamentul dreptul de a controla cum se cheltuiesc banii țării și să nu mai aibă națiunea dreptul exclusiv de a pune impozite asupra cetățenilor.

Pe lângă aceste lucruri grave, se spune că dl Tătărescu, care e fiu de mare boier din Târgu Jiu, ar mai vrea și un lucru de tot șod și oarecum de răs: să introducă în noua constituție înființarea de drept a clasei poieresti cu drepturi și titluri din vremea domniei fanariote.

Că în ce măsură se vor putea realiza aceste planuri ale dlui Tătărescu, nu știm. Că în ce măsură sunt adăzurate aceste svonuri, iarăș nu putem afirma, cu hotărâre, că le-am cules și noi din gazetele dela București. Ceeace știm însă cu hotărâre este, că țării noastre, în împrejurările actuale, nu-i lipsește o astfel de schimbare de constituție. Această încercare ar fi un act de hotărâtoare provocatoare la adresa națiunii și ar mai fi și un certificat, că dl Tătărescu, în cursul guvernării de un an și jumătate, și-a stricat în așa măsură sufletul și inima, ca să se lasă a fi instrument de sugrumare a libertăților cetățenești.

Noi nu credem în aceste svonuri și nu ne temem de aceste svonuri. Acțiunea viguroasă, pe care o susține partidul național-țărănesc, pentru răsturnarea acestui guvern, este cheazăie, că nu se va putea înlămpa, aceea ce doresc unii domni de la guvern.

Adunarea grandioasă a partidului național-țărănesc dela Cluj, a fost un avertisment și o învățătură pentru guvern, în acest înțeles.

Verax.

Starea sănătății dlui Mihai Popovici

Aflăm cu multă bucurie știrea că starea sănătății lubitului nostru președinte dl Mihai Popovici este deplin mulțumitoare. Domnia Sa a fost supus unei operații și glonțul a fost extras, iar rana

complet vindecată. — Domnia Sa își va lua un concediu mai îndelungat spre a petrece convalescența, la Karlsbad unde va pleca zilele acestea.

Răvaș.

Gazeta valachistă dela Orăștie scrie cu litere gigantice, că d. Dr. Aurel Vlad a fost proclamat „președinte de onoare” al organizației „Frontul Românesc” din capitală. Grandios eveniment istoric acesta, cu o neîntrecută potriveală, căci sacul și-a găsit petecul. Evident, că organizația din capitală a Frontului Românesc n'are nimic de lucru, așa a venit la idea ingenioasă, ca să-l proclame pe d. Vlad la această înaltă demnitate, bineștiind, că acest mare bărbat de stat — mai bine zis: de șezut — e neobosit în a porta demnități de onoare, cari i-sunt dragi în așa măsură, încât și cele „efective” sau „active” le transformă în „de onoare” punând la baza lor și la unele și la altele oțul cu dumnezeescul lui farmec. Noi, hunedoreni, cunoaștem prea bine „dolce far niente”, în care se complăce vigilentul profet dela Orăștie pentru buna pază a elementului românesc. Felicităm deci organizația din capitală a Frontului Românesc pentru fericita proclamare prevăzând, la ce culmi necunoscute va înălța d. Vlad organizația atât de devotată dsale așa, că aceasta îndată dela primul început al presiunii de onoare a marelui maestrul al oțului va fi transpusă în — Nirvana.

Un mic cusur însă totuși are istorica proclamare. E cam prea de vreme. să-l fi proclamat president de onoare pe d. Vlad, care nici nu a avut încă timp, să-și fi valorificat înaltele aptitudini, ce-l predestinau spre așa o nouă demnitate „de onoare” iar timpul, ce mai restează din viața Frontului Românesc, ajuns deja pe doagă de moarte, e mult prea scurt, decât ca d. Vlad să poată evolua în măsură completă pentru a-și pune în aplicare întreg oțul seu

în binele noului lăcaș politic al dsale. Se pare însă, că frontişti din capitală au chibzuit în felul, că vechea tradiție oțioasă a dlui Vlad va ținea locul insuficienței timpului de stagi-

O capră râioasă din turma necuvântătoare a căprului Aurel Vlad, cu impertinența de capră își permite a numi întrunirea partidului național-tărănesc ținută la Brașov în 17 lunie a. c. — *adunătură*.

Animal stupid această capră, confundă lucrurile și plecând dela sine, a crezut, că cei întruniți la Brașov, au fost cei din Frontul Românesc, al căror stimul de întrunire e singur numai hămisierea de a roade la friptură.

O altă capră râioasă din cireada lui Vlad, dă cu cornul într'un avocat național-tărănist pentru pretinsul fel, cum acesta ar fi tratat pe mai mulți țărani, cari voiau, să se încălzească în cancelaria lui într'o iarnă grea.

Răspundem caprei râioase, pe care o cunoaștem prea bine, — cu afurisenia, ca minciuna josnică, pe care o debitează, să-i atragă blăstemul, că precum merele de aur din grădina Hesperidelor se apropiu de buzele celui, ce le privea, dar în clipa cea și dispăreau, așa și autorului minciunei vecinic să i-se apropie de gură friptura sfiată, dar nicidecum să nu ajungă a o gusta, ci să devină un *Fripturides*, care precum în trecutul seu așa și în restul vieții și chiar și pe cealaltă lume să trăiască într'o nesfârșită goană după friptură și vecinic torturat de mirosul iritant al acesteia, să bată dela ușă la ușă a cluburilor politice cersind gologani dela Averescu, Iorga, Argetoianu, Maltezanu, Văitoianu, Gheorghe Brătianu și Vaida cum și dela alții în viitor.

De ce a părăsit dl Vlad partidul nostru?

De când s'a întâmplat, că dl Vlad a părăsit partidul național-tărănesc, oamenii dsale umblă pe sate și caută să zăpăcească lumea cu lucruri și povești, pe care țărani nu le pot pe de-a-ntregul, controla. De aceea, în cele ce urmează arătăm noi cum stau lucrurile.

1. Dl Vlad a plecat din partidul nostru, pentru că a fost și este împotriva votului universal. Dlui crede că nu-i bine să aibă tot românul drept de vot, ca să-și poată spune cuvântul asupra treburilor publice. Dar ca tot românul să plătească impozit, să facă cântănie, să meargă la războiu și să moară, la vreme de lipsă, pentru țară, aceasta o socotește, dl Vlad, de lipsă pentru tot românul!

Dl Vlad mai vrea ca alegerile să nu se facă ca în vremea noastră, cu liste pe județ, ci ca în vremea ungurească: pe circumscripție, pe cerc, și votul să nu fie secret, ci pe față, ca atunci dl Vlad, în cercul Orăștiei ar reuși totdeauna. Cine ar îndrăzni dintre datașii și funcționarii băncii să voteze împotriva dlui Vlad. Acum când votul nu-i pe față și când încă este universal, și face acte de constrângere asupra bieților cetățeni datori la bancă, că te cuprinde mirarea. Înainte de adunările, pe cari le organizează dl Vlad, merge provocarea la datași, ca să se prezinte.

2. Dl Vlad a părăsit partidul național-tărănesc, pentru că nu voiește așezământul cooperatiei. Dl Vlad a prezidat, în județul nostru, vreme îndelungată destinele vieții publice. În acest timp, întrebați pe oamenii d-sale, că câte bănci populare sau cooperative a înființat? Vă spun eu, că nici una. Dlui n'are inimă pentru binele poporului, să înțeleagă cât de necesar este țăranelui creditul eștin și valorizarea, cu excluderea mijloacilor a produselor sale. Afară de aceasta coo-

perația este calea și mijlocul prin care guvernele țării sprijinesc poporul. În vechiul regat cooperatia fiind în floare și aflându-se cooperative în fiecare sat, se vede în chip evident cât ajutor și câte avantajii s'au scurs din visteria publică a țării la sate și la plugari! La noi în județ, fiind cooperativele puține e firesc că și împărțirea din bu-nurile publice e necunoscută. Dl Vlad n'a putut înțelege binefacerea acestei întocmiri democratice și n'a vrut să le înțeleagă, pentru că de după ghișeu băncii „Ardeleana” și de pe scaunul de președinte a acestei bănci, nu se pot vedea și nu se pot pricepe nevoile și lipsurile poporului nevoiași. Cine se uită pe fereastră vede lumea care trece pe drum, iar cine se uită în oglindă se vede numai pe sine. Argintul care-i lipit pe dosul oglindei, nu-l lasă, nu-i îngăduie să vadă și pe alții, să vadă necazurile și nevoile altora.

3. Dl Vlad a părăsit partidul național-tărănesc, pentru că este împotriva economiei dirijate.

Despre aceasta spune, că-i bolșevism, că ea tinde să-l lipsească pe țaran de proprietatea pământului. Câte vorbe atâtea neadevăruri. Mai spune că în urma organizării vânzării produselor țărănești, cine ne asigură, că venitul realizat nu se va scurge în buzunarul organizatorilor? Noi răspundem, că nici dl Vlad nu afirmă cu certitudine, că venit realizat se va însuși de alții; dar prin felul comercializării, așa cum se face acuma, cu certitudine venitul l-i încasează alții.

Acestea sunt cele trei pricini mari, reale și adevărate, cari l'au făcut pe dl Vlad să părăsească partidul național-tărănesc și să dea mâna cu ciocoi de la București, împotriva plugarilor din Hunedoara originei și a vieții sale.

Verax.

Pentru studenți!

Am luat la cunoștință cu o deosebită bucurie că studenții județului nostru dela Universitatea din Cluj și în această vară vor organiza un turneu artistic cultural în toate orașele și comunele mai importante din județ.

Ne-am bucurat pentru că suntem convinși că și în acest an ca și în cei doi precedenți nu va trebui să luăm parte la aceste festivități numai pentru a încuraja o mișcare — care încontestabil trebuie încurajată — ci pentru a și petrece o seară cât se poate de plăcut.

Pentru că mult timp nu vom uita atmosfera de entuziasm și de bună dispoziție pe care acești studenți ne-au procurat-o mai ales anul trecut, când în nenumărate rânduri studenții au fost aplaudați la scena deschisă în timp îndelungat. Am auzit atunci dela persoane competente prețioase elogii și mai ales o remarcă din par-

tea tuturor, că spectacolul aranjat de studenți, a fost superror și ca interpretare și ca valoare artistică multor spectacole date la noi de artiști cu nume mari, cari vin în provincie cu ciurcurile scenelor din capitală, cu piese cari excelează prin trivialități și cari cred că numele lor este suficient pentru ca orice piesă oricât de proastă sau plictisitoare să reușească.

Prezenta printre studenții și în acest an a dlui prim-regisor Rădulescu dela Teatrul Național din Cluj, este o cheazășie că și în acest an programul a fost bine întocmit. Sacrificiile dlui Rădulescu desinteresul și ardoarea cu care lucrează pentru ca aceste festivități studențești să ne captiveze admirarea, noi nu le putem răsplăti numai încurajându-i activitatea culturală prezentându-ne cu toții la aceste serbări.

L. Dânsoreanu.

Dl Mihalache și cărturarii

Așa zisul front românesc a pus în circulație o formulă de patriotism pe cât de falsă pe atât de înșoșitoare pentru calitatea noastră de popor stăpânitor, de nație suverană în această țară. A pus în circulație formula, că intelectualii, cărturarii români de aceea nu au slujbe și stau pe acasă, pentru că în slujbele publice ale statului și în slujbele întreprinderilor particulare sunt angajați mai mulți streini decât români. Ei vreau să integreze pe români în drepturile lor, să vină deci toată lumea cu d-șii că cine nu vine, nu-i bun român.

Formula-i ademenitoare în aceste vremuri de reală criză. Din partea cărturarilor este bine primită și foarte mult susținută. Pentru a o face invederată s'a creat o întreagă literatură statistică, de multe ori foarte exagerată, ca să adeverească adevărul formulei și ca să argumenteze pentru necesitatea și oportunitatea ei.

Împotriva acestei nefirești înfățișări a lucrurilor și împotriva exagerării privitor la situația cărturarilor în slujbele publice s'a ridicat Dl Ion Mihalache în vorbirea pe care a ținut o la Cluj.

Despre rolul cărturarilor a spus Dl Ion Mihalache următoarele: „Cărturari dați-vă seama că dv. aveți o datorie morală de recunoștință către țărani. Ați învățat carte cu burse luate din birul țării plătit de acești țărani. Nu aveți dreptul să vă faceți instrumentul clasei conducătoare împotriva lor. Sunteți datori să vă faceți instrumentul lor pentru ei. Partidul este al lor, țara este a lor. Cărturarii nu sunt decât conducătorii în funcție de nevoile țărâniei, în funcție de programul țărănesc. Precum Christos a descălțat de curea opincilor pe ucenicii săi, așa sunteți datori să ajutați pe părinții dv. pe țărani nostri. Un cărturar socialmente nu valorează, după mine, decât în măsura în care se face instrumentul națiunii, instrumentul țărâniei.

Atâtea probleme noi se pun înaintea noastră. Statul nu poate merge înainte cu năravurile de până acum. Vedeti cum se strânge funia dela par de

la o zi la alta. Ne trebuie o țară nouă care nu se poate rezema decât pe sângele ei, pe seva ei, pe forța sufletească a acestei țărâniei.

Slavă și închinăciune frunțașilor și intelectualilor care au înțeles să se depersonalizeze pe ei și să se identifice întotdeauna cu nevoile națiunii. Omagii dlui Iuliu Maniu că a știut să procedeze astfel. Că au fost poate și vor mai fi intelectuali din partidul nostru care au crezut că ei sunt partidul (așa cum crede și susține dl Vlad în a sa Solie a Dreptății. Nota culeg.) că adevărată apă trebuie să meargă și să atragă după ea albia, asta nu se poate. Apa o mai dă razna câteodată, dar trage totdeauna la matcă. Au crezut unii dintre prietenii nostri, că unde sunt ei acolo este partidul. Când am văzut că unii răvnesc la grajdul de armăsari voinici și că au luat firma — un sfert de firmă — nu m'am speriat. Ei au crezut că armăsarii se vor duce după firmă, dar armăsarii au rămas la locul lor.

Pot medita deci cărturarii nostri despre adevăratul patriotism, că au primit de la dl Mihalache indicațiuni dramatice asupra rolului și asupra chemării pe care au să o îndeplinească.

Azi nota patriotismului și a naționalizmului este socială și cine se mișcă pe acest plan este adevărat român și patriot.

Cărturarii patrioți și pătrunși de naționalismul adevărat trebuie să se afle în rândurile acelor cari muncesc pentru largirea posibilităților de progres, de înălțare și de bună stare a țărâniei, iar nu alături de aceia cari se pretează la rolul de instrumente în acțiuni de divertisment și ducere în rătăcire a opiniei publice românești.

Că plugarii nu pricep toate aspectele mișcărilor politice din țara noastră, e de înțeles; dar că cărturarii să nu priceapă ce se ascunde îndărătul acțiunilor transparente, aceasta nu se poate pricepe și aceasta se socotește ca o rea voiață în aprecierea acțiunilor politice

Verax.

ȘTIRI

Școlile din Orăștie a dat frumoase serbări de sfârșit de an. Trebuie să remarcăm frumoasele serbări școlare ce-au organizat școlile primare și secundare din Orăștie cu prilejul sfârșitului de an. Trebuie să remarcăm mai ales frumoasele expoziții de lucru-mauual și desemn, cari denotă stăruința deopotrivă a profesorilor și ale elevilor. Ținem să arătăm că noi susținem și încurajăm deopotrivă tot ce este vrednic și bun astfel cum detestăm tot ce este steril și rău. Școlile secundare din Orăștie trebuie să-și aducă aminte cum am îmbrățișat și cu ce căldură am apărat cauza gimnaziului de fete, anul trecut

pe aceasta vreme, când era amenințat să fie desființat și înlocuit cu o școală profesională. Dar școlile trebuie să știe că infelibilitate pedagogică nu există, că poate greși ori cine dar mai presus de toate educația se integrează din colaborarea profesorilor cu părinții și cu glasul opiniei publice. Deci este foarte logic, ca atunci când se greșeste de către unul dintre factori să se producă opoziții celorlalți. Toate lucrările trebuie judecate în înșite și în deplină obiectivitate și atunci colaborarea acestor factori va da roadele sale. Noi suntem geloși de prestigiul școlilor noastre și observațiunea înfățișată în mod civilizată nu este lertat să supere pe nimeni, ci din contra ori cine este vizat, e obligat să aplice în cauze toată obiectivitatea ca pentru a desprinde adevărul.

Invitare. Onorații membrii ai Corpului Pompierilor voluntari din Orăștie, în baza art. 23 a regulamentului Comitetului Pompierilor sunt respectuos rugați ca în ziua de 7 Iulie 1935, la ora 3 p. m. să binevoiască a se prezenta la adunarea generală extraordinară care se va ține în localul Primăriei — Ordinea de zi: Abzicerea președintelui, a comandantului și a sub-comandanților și eventual desființarea Corpului Pompierilor voluntari. Președinte: **Alexandru Herlea.** Comandant: **Andrei Faragó.**

Societatea Academică a Studenților Universitari Hunedoreni — Cluj organizând un turneu artistic cu Revista: „Hunedoara jubilează” în scopul creierii unui fond de propagandă culturală, în luna Iulie a. c. aduce pe această cale la cunoștința publicului hunedorean următorul itinerar: 6 Iulie Deva, 7 Brad, 9 Gurabarza, 10 Ilia, 11 Hunedoara, 13 Simeria, 14 Geoagiu-băi, 16 Orăștie, 17 Călan, 18 Hațeg, 19 Lupeni, 20 Lonea, 21 Petroșani, 23 Caransebeș și în 24 Iulie Băile Herculane. — Revista e compusă din 30 tablouri și cuplete muzicale, Direcția de scenă: d. Vintilă Rădulescu, primul regisor al Teatrului Național — Cluj. Direcția muzicală: dl Țigudeanu Ștefan. Jazzul excelent al turneului va cânta și la dansul ce urmează fiecărui spectacol. On. Public este invitat și pe această cale.

Dela Cercul de Recrutare. Se aduce la cunoștința tinerilor cari nu au cerut însumarea cu termen redus cu ocazia operațiunilor de recrutare din acest an, ca până la 25 Octombrie 1935, trebuie să depună sau să trimită recomandat la Cercul de Recrutare: a) O petiție timbrată prin care se cere însumarea cu termen redus; b) Certificatul sau diploma de absolvirea școlii. — Aceste acte vor fi depuse numai la Cercul de Recrutare respectiv. Cele ce vor fi trimise sau depuse la Minister, nu vor fi luate în considerare. Cei ce nu cer această însumare până la 25 Octombrie, sau cerând-o, nu depun și certificatul școlar, pierd dreptul la termen redus și vor fi încorporați pe întreg termenul de serviciu al armii pentru care a fost recrutat (art. 70 din Legea Recrutării).

Cereri pentru amânările de studii. Tinerii clasei 1936 însumați cu termen redus, cari doresc a fi amânați de serviciul militar pentru continuare de studii, vor depune sau trimite prin scrisoare recomandată la Cercul de Recrutare respectiv: 1. Până la 15 August inclusiv: O cerere timbrată, care va cuprinde obligatoriu următoarele: Numele și prenumele, domiciliul stabil (unde va primi comunicările) — data și locul nașterii, contingentul, Cercul de Recrutare, școala prin care cere amânare, localitatea unde se află aceia școală, anul școlar în care este înscris. Tinerii cari nu depun cererea de amânare până la data de 15 August, inclusiv pierd dreptul la amânare și vor fi încorporați la 1 Noiembrie 1935. 2. Până la 30 Iulie al anului următor celui care a depus cererea de amânare (adică până la 30 Iulie 1936): a) Un certificat unic de înscriere-frecvențe și activitate școlară (după modelul trimis facultății,

și Academiiilor din țară, precum și Atașajilor Militari). b) Declarațiile Md. A. și B. și recipisa de plata taxei militare pe anul pentru care a cerut amânarea. Tinerii cari nu depun aceste acte, vor fi încorporați la 1 Noiembrie 1936. 3. Tinerii claselor mai vechi decât clasa 1936, cari au solicitat amânare de studii pentru anul 1934/35, vor trebui să depună până la 30 Iulie 1935, actele arătate la punctul 2. Cei ce nu le depun, vor fi încorporați la 1 Nov. 1935. Acești tineri, dacă nu împlinesc până la 1 Noiembrie 1935, vârsta de 27 ani, iar medicii și farmaciștii 29 ani și mai au nevoie de amânare pentru continuare de studii și în anul 1935-1936, trebuie să depună sau să trimită la Cercul de Recrutare, respectiv, actele arătate la punctul 1 și 2 și la datele arătate la acele puncte, pentru a obține amânare pe anul 1935-35. Cei ce nu depun cererea de amânare dela punctul 1, vor fi încorporați la 1 Noiembrie 1935. Cei ce depun cererea dela punctul 1, dar nu depun până la 30 Iulie 1936, actele dela punctul 2, vor fi încorporați la 1 Noiembrie 1936. 4. Certificatele de studii și cererile de amânare, trebuiesc depuse sau trimise numai la Cercurile de Recrutare. Cele depuse la Minister, nu vor fi luate în considerare. 5. Aceste dispozițiuni privesc și sunt obligatorii și pentru tinerii cari studiază în străinătate.

În atenția proprietarilor de cai. În ziua 6 Iulie 1935 va funcționa în Orăștie în târgul de vite o Comisie de Remontă care va cumpăra cai de toate categoriile: ofițerești, artilerie (de câmp de munte și grea), cavalerie și infanterie, având vârsta între 4—9 ani împliniți. Prețurile vor fi acelea de pe piață — prin bunăavoială plătindu-se imediat în numerar.

Anunț.

La Banca Populară „Parângul” din Petroșani (Ziarul „Avântul”) se găsesc registre chitanțiere și bonuri de plată pentru composesorate, asociații de pășunat, pășuni comunale, cooperative, bănci populare, etc., precum și alte registre de cari acestea au nevoie.

Se fac expedițiuni și prin poștă, contra ramburs. Prețuri ieftine.

Legătoria de cărți și cartonageria

D. Pardos

Orăștie

Execută tot felul de lucrări, brânza hârtiei cu prețuri foarte convenabile. Bibliotecii se leagă luxos și prompt.

M. GHIMUȘIANU

măstru clasornicar

în edificiul Hotelului „Central” din Orăștie primește la reparație tot felul de ceasornice și bijuterii cu prețuri convenabile.

Magazinul de mode

CAROL ZOBEL

oferă onoratului public un mare asortiment de:

cravate ultima modă, gulere, cămăși, pălării, pantofi pt. bărbați dame și copii

cu prețuri solide

Incunoștințare! Hallo!

Caut persoane serioase, care au praxă și se ocupă cu cumpărarea **laptelui de vacă și de oale**, înființând:

O lăptărie modernă

și bineorganizată cu pregătirea untului și alte diferite brânzeturi, precum și vinderea lor pe piețe.

Zilnic pot vinde dela 1000 kilograme lapte în sus, în condițiunile cele mai favorabile.

Comeț cu bun viitor și aducător de parale. Ofertele serioase se acceptă.

Adresându-vă cu încredere la:

Dumitru Ștef

proprietar și mașinist-mechanic u. p. ORĂȘTIE com. Boiu, (J. Huned.)

Hallo!

Arendez sau eventual cumpăr o mașină de treerat grâu care să fie în bună regulă de funcționare, cu toate aparatele necesare.

Proprietarii de mașini, cari doresc o astfel de tranacție, sunt răgați, ca fără întârziere, să-și înainteze ofertele în scris, precum și condițiile necesare de acceptare.

Adresându-vă cu încredere la

Dumitru Ștef

proprietar și mașinist-mechanic u. p. ORĂȘTIE com. Boiu, (J. Huned.)

Restaurantul

„GH. CIOCA” din Orăștie

este cel mai intim local. Vinuri excelente și bucătărie bună. Se primesc abonamente pentru prânz și cină în condițiunile cele mai avantajoase serviciu prompt.

LIBRARIA

Remus Branga din Orăștie

este asortată cu tot felul de material de librărie, rechizite școlare, cărți didactice, literare și științifice, tablouri fotografii, material pentru mașinile de scris, schapirografe, stampile etc.

Prețurile cele mai mici!

Vizitați fără nici o obligație, marele asortiment al librărie BRANGA din Orăștie.

Vizitați cu toții

RESTAURANTUL „BOULEVARD” al dnei Lupan din Orăștie

unde găsiți o bucătărie bună și ieftină. Abonamente pt. prânz și cină cu prețurile cele mai ieftine. Vinuri excelente, serviciu prompt.

Cel mai confortabil hotel din Orăștie este

Hotelul Central

unde pe lângă prețuri moderate primiți o cameră bine mobilată și de-o curățenie exemplară.

Tot acolo vă stau la dispoziție

Cafeneaua și Restaurantul de primul rang

Prop.: **SIMION GAVRILĂ** hotelier și restaurator.

M. STERN

Magazin de Textile și încălțăminte cel mai eficient izvor.

au sosit stoffe și tot felul de articole de textile.

Sandale de dame Pantofi de dame, domni și de copii, și domni. cele mai elegante asortimente.

Cetiți și răspândiți „SOLIA”